

Botnurin undan Menningargrunninum

RABUNDUS

Reiðiliga 50 milliónir komu í kassan hjá Menningargrunninum í fjór, men 195 milliónir skuldu út, tá avskrivningar og avsetingar ímóti tapi eru íroknað. Uppgerðin av allari ogn og allari skuld nýggjarsaftan vísti eitt minus uppá knappar 27 milliónir krónur

Nógv færri og smærri jättanir seinastu árin hava ikki verið nóg mikið til at forða fyrri, at Menningargrunnurin í dag er insolventur; t.v.s., at tá øll pluss og minus verða tikið við, so eigur hann ikki kløvið oyra, heldur ikki um hann tók allan eginpeninginn upp í rokniestykkið og eisini seldi allar sínar ognir. Sjálvt tá vísir rokniestykkið eitt minus uppá knappar 27 milliónir krónur, vísti figgjarsjóðan fyrri grunnin tann 31. desember.

Typt!

Í 1988 lenti grunnurin 62 milliónir krónur út, í 1989 vóru útlánini 38 milliónir krónur, í 1990 vóru tey 25 milliónir krónur, og í fjór tvær milliónir krónur.

Grunnurin hevur longu avskrivað 50 milliónir krónur av tí, hann hevur lænt út. Samlaðu útlánini pr. 31. desember vóru 251 milliónir krónur; 56 av

hesum milliónunum áttu longu havt verið goldnar, men vóru ikki komnar inn.

Tap: 111 mill.

Hvørt tær koma inn ella ikki er óvist, men grunnurin roknar fyrri víst við, at 115 milliónir krónur fara ikki at koma inn; av hesum er landskassaveðhald fyrri tær fyra milliónir, so missurin verður 'bert' 111 milliónir krónur. Við øðrum orðum: grunnurin roknar við at fáa 140 milliónir krónur av teimum 251 inn.

Fær ikki goldið sitt

Til at figgja síni útlán fær grunnurin árliga eina jättan úr landskassanum og hevur eisini rentuinntøk av útlánum; harumframt hevur hann heimild at taka lán.

Lánini skulu gjaldast aftur, men tað megna grunnurin ikki, tá hann ikki fær rentur og avdrátt inn frá

teimum fyrítøkum, hann hevur lænt pening; raksturur í fjór vísti eitt hall uppá 144 milliónir krónur; tá tað, sum grunnurin hevur at standa ímóti við, verður mótröknað, vísir raksturur kortini eitt hall uppá 27 milliónir krónur.

Ídnaðurin 'á odda'

Tað ídnaðarfyrítøkur, smolt- og alifyrítøkur og fiskiídnaðarfyrítøkur, ið standa fyrri størstu eftirstøðunum; tað eru eisini hesar vinnugreinar, ið standa fyrri størsta partinum av lánum. ówh

TILGJAFARSKOTA PR.		31. Desember 1991	
AKTIV		1991	1990
Tekur peningur	51.203.212,39	25.857	
Landskassastuðningur tilgötur	0,00	18.000	
Utlán úr grunninum (herav fallið nr. 56.282.487)	251.352.820,04		
Avsett ímóti tapi	111.112.256,00	140.223.281,08	202.328
Udferðar	193.436.576,45	251.795	
Byggingar (Nota 1)			
Matr. nr. 6514	1.057.172,00	20.393.543,92	20.331
Matr. nr. 11156	12.236.321,92		
Aðrir byggingar	9.211.618,85	6.444	
Innbyggj. v. m.	0,00	352	
Støbleta	29.605.162,77	27.227	
AKTIV í ALT	222.041.122,22	272.122	
Væðhald: 10,6 mill. kr.			

»Roknskapurin vísir fullgöða mynd av rakstrinum og figgjarsjóðini«, skriva grannskoðararnir í sínum viðmerkingum til roknskapin hjá Menningargrunnin. Og tann myndin er alt annað enn vøkur... Nú má landskassin taka óvanliga rívan til fyrri at rætta grunnin upp aftur

Rakstriraknskapur fyrri tilfara 31. januar til 31. desember 1991		1991	1990
Inntekur			
Stuðningur úr landskassanum	15.000.000,00	18.000	
Rentur av útlánum	30.408.399,93	37.191	
Rentur av bankagagn	9.227.021,74	1.351	
Leigugjöld	28.167,22	25	
		25.662.268,67	28.572
		50.663.588,67	56.570
Greiddur			
Stuðningur	-716.990,79	-1.277	
Rakstrarutgreiddur	4.671.916,66	2.175	
Rentutgreiddur	23.797.581,03	24.084	
Aðrar útgjafir	-207.853,31	-520	
		28.560.260,21	25.822
Orsitt av vanligu rakstri	22.103.228,36	30.938	
Avskrivningar og avsetningar			
Avskrivning av lán	50.334.748,13	47.195	
Avsett ímóti tapi	115.440.154,00	0	
Avskrivning av byggingum	-205.882,45	0	
		166.569.284,22	47.195
Orsitt		-144.457.255,93	-16.257
Til taks:			
Orsitt	-144.457.255,93	-16.257	
Tapa- og vinningskonto primo	67.126.850,68	106.341	
Tryggingarprimo	50.000.000,00	27.043	
Avsett í tryggingar	0,00	-250.602	
		-27.120.505,25	-47.127
Sum nevndin mælt til at flyta til næsta ár.			

Katastrofuhjálpi úr landskassanum

Var Menningargrunnurin ein vanlig fyrítøka, so er tað so gott sum givið, at hon hevði farið av knórnum. Tað hevði verið trupult at funnið nakran, ið vildi endurreisa eina fyrítøku við slíkum roknskaparøðlum.

Ikki stongdur

Men Menningargrunnurin ídnaðarins, sum hann av røttum eitur, er ikki nøkur vanlig fyrítøka. Hann stovnaður í 1973 sambært lögtingslóg, sum á hvørjum ári fær eina jättan á figgjargjöldini; harumframt hevur hann heimild at taka upp lán við landskassaveðhaldi.

Politiskur vilji

Alt hetta ger, at katastrofala figgjarsjóðan hjá grunninum ikki hevur við sær, at lykilin verður snar-

aður um. Umboð fyrri grunnin vóru í Tinganesi seinnapartin friggjadagin og greiddu frá sjóðini. Á fundinum vóru Atli Dam, lögmaður, Jógvan Sundstein, landsstýrismaður í figgjarmálum, Kári Petersen, figgjarsjóði, og Tómas Arabo, ið hevur grunnin sum málsoði.

Tinganes-tilsøgn

Á tíðindafundi leygardagin upplýsti Kaj Johannesen, stjóri í Menningargrunninum, og Sverri Hansen, nevndarformaður, at landsstýrisumboðini góvu greiðar ábendingar um, at politiskur vilji var til at varðveita grunnin. Í aktuella sjóðini gav landsstýrið eisini tilsøgn um, at jättanin úr landskassanum komandi árin fer at vera so rívilig, at grunnurin fer at hava pening at arbeiða

við og eisini klára sínar egnu skyldur.

120 heldur enn 50

Kaj Johannesen sigur, at tey trý árin 1993-1995 fer grunninum at tørva 120 milliónir krónur ella ið meðal 40 milliónir árliga; árliga jättanin hevur síðstu árin ligið millum 15 og 20 milliónir krónur.

Tilsøgnin úr Tinganesi hevði við sær, at stjóri og nevndarformaður kundu fara av landinum sunnudagin at greiða sínum útlendsku lángevarum frá sjóðini, herundir at teir fóru at fáa avdráttur og rentur, sum avtalað.

Menningargrunnurin skyldar 244 mill. krónur; landskassin veðheldur fyrri 197 mill. krónur.

ówh

Menningar grunnurin

Menningargrunnurin ídnaðarins er stovnaður sambært lögtingslóg í 1973. Endamálið er at veita lán ella stuðning, ið kunnu skapa bata fyrri ídnað, handverk og tænastufyrítøk.

Grunnurin hevur eina nevnd, ið hevur ábyrgdina av viðurskiftum grunsins. Tað er nevndin, ið viðgerð tær umsóknir, ið koma til grunnin.

Til fyrri ári síðani var talan um eina trímanna-nevnd; nú eru fimm limir í nevndini. Løgtingið velur fyra og landsstýri fímta limin, ið er formaður.

Sverri Hansen (Jvn.fl.) er formaður í nevndini; hinir nevndarlímirnir eru: Ólavur Samson og Martin Nielsen (Flk.fl.), Niklas Foldbo (Samb.fl.) og Julius Poulsen (Sj.fl.)

Harumframt hevur grunnurin ein stjóra, ið stendur fyrri dagliga rakstrinum. Tað er Kaj Johannesen, sum á heysti 1990 loysti Martin Djurhuus av, ið hevði heitið skrivari.

ówh

Prentloysnir á høgum støði og fyrri kappingarferan kostnað. Eitt av serøkjum okkara er prent til skrivstovu.

— tann føroyska prentloysnir

DANMANN
Brekkutún 1, 188 Hoyvík
Tlf. 18050, Fax. 16550

Lýsið i sosialinum